| | |
|---|---|
| Súd: | Okresný súd Žilina |
| Spisová značka: | 49C/35/2023 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 5123203865 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 25. 01. 2024 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | JUDr.LL.M Helena Tore Janíčková |
| ECLI: | ECLI:SK:OSZA:2024:5123203865.6 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2 49C/35/2023

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Helenou Tore Janíčkovou LL.M v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 2/ D. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 3/ E. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom A. XXX, XXX XX A., 4/ D. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 5/ B. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. XXX, XXX XX F., žalobcovia 1/ - 5/ právne zastúpení Samec & partners, s.r.o., so sídlom Národná 15, 010 01 Žilina, IČO 54 518 563, proti žalovaným: 1/ TORATRANS s.r.o., so sídlom G. XXX, XXX XX G., IČO 50 063 570, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Žilina, oddiel: Sro, vložka č.: 64638/ L, právne zastúpený Mgr. Rastislav Otruba, advokát, so sídlom Kvačalova 1227/55, 010 04 Žilina, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO 00 585 441, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava III, oddiel: Sa, vložka č.: 79/ B, právne zast.: JUDr. Baltazár Mucska, advokát, so sídlom Vajnorská 55, 831 03 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

**r o z h o d o l :**

2 49C/35/2023

I. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 15 000,- eur, a to titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

II. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 13 000,- eur, a to titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

III. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 10 000,- eur, a to titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

IV. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 4/ sumu 16 000,- eur, a to titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

V. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 5/ sumu 10 000,- eur, a to titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

VI. Žaloba sa vo zvyšnej časti zamieta.

VII. Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ majú voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

**o d ô v o d n e n i e :**

18 49C/35/2023

1. Žalobou podanou na Okresnom súde Žilina dňa 02. 05. 2023 sa žalobcovia 1/ - 5/ domáhali proti žalovaným 1/, 2/ uloženia povinnosti žalovaným 1/, 2/ zaplatiť žalobcovi v rade 1/ sumu 22 500,- €, žalobcovi v rade 2/ sumu 22 500,- €, žalobcovi v rade 3/ sumu 17 500,- €, žalobcovi v rade 4/ sumu 22 500,- €, žalobcovi v rade 5/ sumu 17 500,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká povinnosť druhému, ako aj náhrady trov konania.

2. Žalobu žalobcovia 1/ - 5/ odôvodnili tým, že žalobcovia sú deťmi p. H. B., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom C. XXX, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX pri dopravnej nehode v čase o 05.19 hod. na ceste X/XX, F. XXX.X v katastri obce I., okr. F. G. D., keď vodič taxislužby (zamestnanec žalovaného 1/) D. F., nar. XX.XX.XXXX, trv. bytom J. XXX, v tiahlej pravotočivej zákrute v smere K., L., viedol osobné motorové zn. Opel Astra ev.č. F. s riadnym označením Taxi, kde v uvedenom kilometri prešiel s vozidlom do protismerného jazdného pruhu L. - K., kde sa čelne zrazil s jazdnou súpravou tvorenou nákladným motorovým vozidlom zn. Volvo FH 460 ev. č. M. a návesom zn. Schmitz Cargobull N., ktorú viedla O. N. F., nar. XX.XX.XXXX, trv. bytom A. XX, I., čím porušil ustanovenie § 9 ods. 1 s poukazom na § 137 ods. 1 písm. 1 zákona o cestnej premávke č. 8/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov, osobné motorové vozidlo zn. Opel Astra bolo po čelnej zrážke pretočené a odhodené späť do jazdného pruhu K. - L., kde ostalo v konečnej polohe, došlo k rozsiahlemu poraneniu vodiča taxislužby D. F. a spolujazdkyne sediacej na zadnom sedadle vozidla taxislužby H. B., ktoré zranenia boli u oboch nezlučiteľné so životom. Vo veci dopravnej nehody bolo vedené trestné konanie OR PZ K., odbor kriminálnej polície, 2. oddelenie vyšetrovania, I. XXX/XX, XXX XX K., ČVS : C./X-XXX-XX-XXXX. Žalobcovia navrhovali, aby súd do konania pripojil uvedený trestný spis. V rámci trestného konania boli vypracované znalecké posudky znalcov z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo a z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej doprave. Podľa znaleckého posudku MUDr. Jaroslava Ivana a MUDr. Lívie Jančiovej č. XX/XXXX zo dňa 6.3.2023 (znalec v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo), sedela H. B. na zadnom sedadle osobného motorového vozidla zn. Opel Astra ev.č. F. a bola pripútaná bezpečnostným pásom. Pri dopravnej nehode došlo prudkému kontaktu tela H. B. s deformovanými časťami interiéru a karosérie vozidla, pričom vznikli mnohopočetné drvivé poranenia tela nezlučiteľné so životom. Podľa znaleckého posudku doc. Ing. Pavla Kohúta, PhD. č. XX/XXXX zo dňa 31.3.2023 (znalec v odbore cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej doprave), bola z technického hľadiska bezprostrednou príčinou dopravnej nehody nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Opel z hľadiska jeho smerového vedenia. Nesprávnym prvkom jeho nesprávnej techniky jazdy bola skutočnosť, že vozidlo viedol takým spôsobom, ktorý mal za následok jeho prejazd do protismerného jazdného pruhu, kde došlo k zrážke s oprotiidúcou jazdnou súpravou, čím vodičke jazdnej súpravy, v dôsledku ktorej už vodička jazdnej súpravy nemala možnosť dopravnej nehode zabrániť. Ustanovenie § 15 Občianskeho zákonníka má poskytovať právny základ nároku na náhradu imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jeho blízkej osoby. V prípade, že interpersonálne väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia. Súčasťou práva na súkromie a rodinný život má byť právo na spolužitie s inými osobami, najmä s členmi rodiny a k neoprávnenému zásahu do tohto nemajetkového práva dochádza nielen zásahmi do rodinného života jednotlivca, ale privodením nenapraviteľnej ujmy niektorému z členov rodiny. Súdna prax má považovať za zásah do súkromia aj spôsobenie smrti niektorej z blízkych osôb. Strata jedného z členov rodiny v dôsledku nesprávneho poskytnutia zdravotnej starostlivosti má byť neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihuje aj pozostalých členov rodiny a náhrada tejto nemajetkovej

ujmy má byť primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu. Právo na náhradu takejto ujmy má patriť o.i. deťom zomrelého. Žalobcovia sú ako deti zosnulej nositeľmi aktívnej vecnej legitimácie v tomto konaní. Prevádzkovateľom motorového vozidla je TORATRANS s.r.o.. Poisťovňou prevádzkovateľa z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je KOOPERATIVA poisťovňa, a.s, Vienna Insurance Group (žalovaný 2/). Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlom je nárokom hradeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2022, sp. zn. 7 Cdo 252/2022 publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 2/2022). Žalovaný 1/ ako prevádzkovateľ motorového vozidla a žalovaný 2/ ako zmluvná poisťovňa prevádzkovateľa motorového vozidla z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, sú nositeľom pasívnej vecnej legitimácie v tomto konaní. Úprava ochrany súkromia, vrátane rodinného súkromia, má vychádzať zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnene zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma. Funkciou práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry, v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. V prípade, že medziľudské väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Právnym prostriedkom ochrany proti takému zásahu je návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ustanovenia § 11 a nasl. OZ poskytujú právny základ nároku na náhradu nemajetkovej - imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jeho blízkej osoby. Súčasťou súkromného života je život rodiny, zahrňujúci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými, hlavne vzťahy sociálne a morálne. Usmrtením p. H. B. pri dopravnej nehode, ku vzniku ktorej došlo porušením právnej povinnosti (§ 9 ods. 1 s poukazom na § 137 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z.) zamestnancom žalovaného 1/, ktorý za škodu zodpovedá ako prevádzkovateľ motorového vozidla (§ 427 ods. 1 OZ), došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov 1/ až 5/ ako detí obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ktorí si voči žalovaným uplatňujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ). Súdna prax tuzemských súdov pripustila žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktoré si uplatňujú postihnuté blízke osoby, ktorých právo na súkromný a rodinný život bolo dotknuté /úmrtím blízkej osoby/. Má byť nepochybné, že úmrtie blízkej osoby predstavuje závažný zásah do práva na súkromie dotknutej fyzickej osoby, ako jedného z čiastkových osobnostných práv fyzickej osoby. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) má byť vždy – v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu – existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom nemajú byť rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch predpokladá splnenie určitých zákonom kvalifikovaných podmienok. Výšku náhrady tohto zadosťučinenia určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Občiansky zákonník žiadnu maximálnu ani minimálnu hranicu výšky zadosťučinenia v peniazoch nestanovuje. Ustanovenie 13 ods. 1 OZ stanovuje len, že zadosťučinenie má byť primerané. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vecou úvahy súdu, ktorý sa pri tejto úvahe musí riadiť dvoma v zákone taxatívne stanovenými kritériami (§ 13 ods. 3 OZ – závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo) a z týchto musí pri svojom rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádzať. Treba zdôrazniť, že rodinný život zahrňuje okrem iného vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi (deťmi a rodičmi) bez ohľadu na skutočnosť, či spolu trvale žijú alebo nie, a protiprávne

narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život. V tomto prípade zásah predstavovaný smrťou rodiča (matky) žalobcov má byť mimoriadne významným, veľmi hlbokým a nereparovateľným. Žalobcovia 1/ až 5/ a ich matka tvorili fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami, bez akýchkoľvek patologických čŕt. Tragická smrť matky žalovaných mala zásadným spôsobom zasiahnuť do ich života a nenávratne popretŕhať doterajšie silné citové väzby, v dôsledku čoho poškodení stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život so svojou matkou a sú o vzťah k matke, ako najbližšiemu rodinnému príslušníkovi, ochudobnení. Zároveň mali utrpieť citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva, šoku zo smrti svojej matky. Výšku vzniknutej nemajetkovej ujmy s poukazom na ust. § 1 ods. 3 OZ žalobcovia 1/ až 5/ odôvodňovali s poukazom na nasledujúce skutočnosti: Žalobca 1/ (A. B.) uviedla, že matka zomrela dva týždne pred jej 24 narodeninami, pričom dopady tejto tragédie sa mali výrazne prejaviť počas blízkych Vianočných sviatkov, ktoré zvykli tráviť všetci súrodenci spolu, avšak bez matky už nevládla tá pravá, súdržná, rodinná atmosféra. A. ešte nemá založenú vlastnú rodinu, na matke výrazne citovo lipla, aj keď neboli spolu, vedeli pretelefonovať aj 3 hodiny, kým sa vyrozprávali. Teraz jej chýba a keď si nevie dať s niečím rady, nemá komu zavolať. Mrzí ju, že matka nikdy nespozná jej deti a nezažije jej svadbu. Matka ju podporovala i finančne a materiálne. Pracovali spolu v jednom obchode, teraz zostalo všetko na nej. Býva kúsok od práce, takže keď jej matka zavolala, že potrebuje pomôcť, vždy rada prišla. V obchode ju navštevovala aj keď mala voľno. Matka veľakrát prespávala u nej na byte, keď sa jej nechcelo po práci ísť domov a zažívali spolu pekné rodinné večery. Matka bola jej najbližší človek, teraz je zrazu preč, s čím sa len ťažko vyrovnáva. Žalobca 2/ (D. B.) uviedol, že býval so svojou rodinou blízko domu matky a pravidelne ju tak s manželkou a dcérou navštevovali. Mali spoločnú záľubu – pestovanie ovocia a zeleniny, pri ktorej trávili veľa času. Keď sa od matky odsťahoval, chodil jej pomáhať kosiť trávnik, spratať uhlie, drevo. Okrem toho sa stretávali na všetkých rodinných oslavách, grilovačkách. Matka bola výborná kuchárka a mrzelo ho, že jeho dcéra, ktorá bola ešte malá, nestihla ochutnať jej jedlá. Keď mal voľno, vozil ju do práce i z práce. Matka, ktorá bola vedúcou predajne v potravinách, im vždy zavolala, keď mali v obchode výhodnú akciu a podporovala jeho rodinu i materiálne. Keď kupoval auto, poskytla mu bezúročnú pôžičku. Bola vždy pri telefóne, keď niečo potreboval. Chýba mu, že si ju už nemôže doberať, ako to mali vo zvyku. Po jej smrti má pohnuté nervy, ťažké obdobie mu pomáha prekonávať najmä to, že už má svoju rodinu. Žalobca 3/ (E. B.) uviedol, že mal s matkou veľmi blízky vzťah. Tiež býval blízko pri matke, tak sa často navštevovali, pomáhal jej s prácami pri dome, po jej operácii jej bol nápomocný pri zabezpečení chodu jej domácnosti. Keď bolo potrebné, zaviezol ju do práce alebo k lekárovi. So synom sa chodili strihať len k nej. Nebola to len mama, ale aj kamarátka, ktorá vedela dobre poradiť, pomôcť. Jeho manželke napr. počas materskej dovolenky vybavila brigádu, nech si finančne prilepšia. Ako dobrá kuchárka sa s ňou podelila i o svoje recepty. Kvôli jeho dcére si obstarala kocúra, lebo vedela ako zbožňuje zvieratá. Vianočné darčeky kupovala v predstihu, preto ich mali pod stromčekom, aj keď tu už ona sama nebola. Vychovala z nich ľudí, ktorí sa snažia slušne a poctivo žiť. Jej nečakaná smrť nezasiahla len jeho, ale aj jeho najstaršiu dcéru a najmladšieho syna, ktorý ju ešte po mesiacoch spomína. Žalobca 4/ (D. B.) uviedol, že s matkou žil v spoločnej domácnosti, nemá založenú vlastnú rodinu, preto jej stratu znáša veľmi ťažko. Mama mu varila, prala a žehlila, on sa staral o náročnejšie práce okolo domu. Večer často spolu pozerali TV a dlho sa rozprávali. Jej odchod je preňho veľmi náročný, musel sa naučiť sám starostlivosti o domácnosť, psychicky to neznáša dobre. Najhoršia na tom je samota, ktorú zrazu prežíva, keď doma nie je nikto, kto by ho čakal po návrate z práce, s večerou a milým slovom. Nikto mu už nezavolá, kedy príde domov. S matkou mali i spoločnú záľubu v chove domácich zvierat. Mali v pláne, že keď mama zostane na dôchodku, chov by rozšírili. Teraz sú však všetky plány preč. Žalobca 5/ (B. B.) uviedol, že sa s matkou spolu často navštevovali. U nej doma bol vždy vítaný aj s celou svojou rodinou, vrátane detí z jeho predchádzajúceho manželstva, ktoré žijú v zahraničí, avšak na Slovensko sa vždy veľmi tešili. Jeho dcéra bola prvou maminou vnučkou, so ženou sa mu narodilo ďalšie dieťa, ktorého sa mama nemohla dočkať. Napriek tomu, že už je dávno samostatný, mama mu v rámci jej možností finančne a materiálne pomáhala. Keď prišiel s rodinou k mame na návštevu, nikdy neodchádzali s prázdnymi rukami. Napriek tomu, že všetci súrodenci boli už dospelí, mama sa o nich stále starala. D. sa veľmi tešila na oslavu jeho 40-tky, bohužiaľ sa jej už nedožila. Žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu vyzvali predžalobnými výzvami zo dňa 11.4.2023 žalovaných na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou blízkej osoby. Žalovaný 1/ v reakcii na predžalobnú výzvu mal uviesť: „Súhlasím s uplatnením nároku čo do právneho základu a výšky z povinného zmluvného poistenia vozidla poisťovňou Kooperativa.“ Žalovaný 2/ v reakcii na predžalobnú výzvu o. i. uviedol : „Ak zastávate názor, že Vám vznikol nárok na nemajetkovú ujmu, je potrebné zvážiť iniciovanie úkonov v súdnom konaní. Poisťovňa nárok vysporiada až na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu...“

3. Dňa 07. 06. 2023 bolo na súd doručené vyjadrenie žalovaného 2/ (na č. l. 81 - 83 spisu), v ktorom uviedol, že žalovaný 2/ uplatnený nárok neuznáva v celom rozsahu a považuje ho za nepreukázaný a nedôvodný. V žalobe má chýbať taký popis rozhodujúcich skutočností, a to najmä intenzity citových väzieb medzi žalobcami a nebohou, aby bolo možné popri morálnej satisfakcii poskytnúť aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako ďalšej formy odškodnenia. Zo žaloby nemá byť zrejmé nerešpektovanie individuálnosti uplatneného nároku, kedy si žalobcovia majú uplatňovať paušálne sumy podľa stupňa príbuzenstva. V sporovom konaní má stíhať žalobcov zodpovednosť za voľbu žaloby, za jej obsah a za formuláciu žalobného petitu. Podanou žalobou žalobcovia nemali vymedziť rozhodujúce skutočnosti v takom rozsahu a kvalite, ktorá umožňuje jednoznačnú individualizáciu skutkovej stránky predmetnej právnej veci. Z hľadiska skutkových okolností týkajúcich sa preukázania citových väzieb medzi žalobcami a nebohou, z ktorých žalobcovia v predmetnom konaní vyvodzujú svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa jeho názoru nemá stačiť iba predpoklad existencie tejto citovej väzby a stupeň príbuzenstva. Aj napriek situácii, kedy legislatíva výšku náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných obete dopravnej nehody explicitne nerieši ani nelimituje a má ju ponechávať výlučne na voľnej úvahe všeobecných súdov, má byť potrebné skúmať kritériá, od ktorých sa následne samotná výška nemajetkovej ujmy má odvíjať. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy má určovať súd, ale s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalobcovia si môžu uplatniť v zásade akúkoľvek výšku, avšak musia svoj nárok dôsledne odôvodniť a preukázať. Súdna prax prijala zásadné kritéria, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Tieto kritéria sa majú rozdeľovať na kritériá na strane žalobcov (tých, do ktorých práv sa zasiahlo), kedy má ísť najmä o ad1/ intenzitu vzťahu žalobcov so zomrelým; ad2/ vek zomrelého a pozostalých, ako aj existenčnú závislosť na nebohom; ad3/ morálne zadosťučinenie, a na strane pôvodcu zásahu, vodiča, kedy je potrebné zohľadniť najmä ad1/ postoj vodiča (ľútosť, náhradu škody, ospravedlnenie); ad2/ dopad udalosti do sféry pôvodcu; ad3/ majetkové pomery pôvodcu zásahu a nie poisťovateľa. Uvedenými kritériami sa musí súd pre prijatie správneho a právne udržateľného rozsudku zaoberať. Uvádzal, že k ťažkým psychickým ujmám dochádza pravidelne len pri veľmi úzkych citových väzbách (inak sa spravidla predpokladá dostačujúca psychická odolnosť, pričom taká ujma by mala byť do úvahy braná iba výnimočne v osobitných prípadoch). Okruh oprávnených subjektov nemá byť možné automaticky odvodzovať z titulu „blízkej osoby“/„rodinného príslušníka“, ale má byť potrebné skúmať blízkosť vzájomného vzťahu – úzku citovú väzbu – nie v zmysle biologického príbuzenstva, ale na základe skutočného vzťahu blízkosti medzi žalobcami a zosnulou. Má byť nesporné, že súd pri náhrade nemajetkovej ujmy prihliada aj na to, či pozostalí neboli morálne uspokojení v podobe vinníka dopravnej nehody alebo poskytnutím ospravedlnenia. Základným princípom nemajetkovej ujmy a jej odškodnenia v peniazoch má byť princíp primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je spôsobilá aspoň sčasti zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu a umožňuje, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala spravodlivé zadosťučinenie pozostalých. Finančná náhrada má byť až posledným spôsobom náhrady v prípadoch, ak nepostačuje morálne zadosťučinenie, ktorým je najmä ospravedlnenie alebo samotné prejednanie veci a odsúdenie osoby, resp. iný postih osoby ktorá zásah spôsobila. Poslaním inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy nemá byť získanie majetkového prospechu, ale poskytnutie zadosťučinenia rôznymi formami; náhrada v peniazoch je na mieste, pokiaľ nepostačuje ospravedlnenie, resp. iné primárne formy zadosťučinenia. Náhrada v peniazoch má tvoriť aj historicky len nadstavbu morálneho zadosťučinenia nesmie slúžiť ako majetkový prospech toho komu sa do práv zasiahlo. V kontexte uvedeného zdôraznil, že súdy jednoznačne považujú aj odsúdenie pôvodcu zásahu za formu satisfakcie, ktorá sa musí prejaviť na priznanej nemajetkovej ujme, resp. jej nepriznaní ako doplnku poskytnutej satisfakcie. Nemajú byť rozhodujúce pomery poisťovateľa/žalovaného 2/, pretože ten nijako do práv žalobcov nemal zasiahnuť a zákon mu nedáva legislatívne možnosti zmiernenia následkov smrti poškodeného ospravedlnením sa, prejednaním veci a pod. Poukazoval na nedostatočné odôvodnenie nároku žalobcov, ktorí sa v žalobe mali obmedziť len na stručné konštatovanie o zásahu do ich osobnostných a rodinných práv titulom smrti nebohej. V žalobe má absentovať bližší popis citových väzieb medzi jednotlivými žalobcami a nebohou, bližšia špecifikácia jej finančnej angažovanosti v domácnosti ako aj spôsob, akým žalobcovia mali prežívať stratu nebohej. Tvrdenie, že žalobca 1/ potreboval pomoc psychológa, ktorý mu musel predpísať lieky na ukľudnenie, žalobcovia ničím nemali preukázať. V podanej žalobe žalobcovia mali paušalizovať sumy tak, ako by každý z nich mal s nebohou totožne intenzívny vzťah a totožne prežíval zásah do osobnostnej sféry. Žaloba má popierať individuálnosť tohto inštitútu, kedy nemá byť možné, aby všetci členovia rodiny mali rovnako intenzívny vzťah k nebohej a rovnako intenzívne pociťovali jej

stratu, resp. zásah do svojich osobnostných práv. Vzhľadom na uvedené žiadal konajúci súd, aby po vykonanom dokazovaní žalobu zamietol a žalovanému voči žalobcovi priznal náhradu trov konania.

4. Dňa 26. 06. 2023 bolo na súd doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného 1/ (na č. l. 105 – 106 spisu), v ktorom uviedol, že žalovaný v rade 1/ neuznáva uplatnený nárok v celom rozsahu. Na to, aby došlo k zásahu do práv žalobcov malo byť potrebné, aby preukázali, že puto medzi zosnulou a žalobcami bolo skutočne silné, čo v súčasnom štádiu konania nemalo byť náležite preukázané. Žalobca v rade 2/ v žalobnom návrhu konštatuje, že „má pohnuté nervy“, avšak ani táto skutočnosť nemala byť preukázaná napríklad tým, že by žalobca v rade 2/ bol nútený vyhľadať odbornú psychologickú pomoc, resp., že by úzkostné stavy bol nútený liečiť formou medikamentov. Žalobca v rade 1/ v žalobnom návrhu má konštatovať, že po tragickej udalosti potreboval pomoc psychológa, avšak ani táto tvrdená skutočnosť nemá byť podložená listinnými resp. inými dôkazmi. Návrh má vykazovať značnú mieru všeobecnosti bez odkazu na to, ako konkrétne táto tragická okolnosť zasiahla do života žalobcov. Dôkazné bremeno v tomto prípade zaťažuje žalobcov. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Samotné výsluchy žalobcov ako pozostalých považoval za nedostačujúce, aby bol nárok priznaný v požadovanej výške. Odvodzovanie uplatneného nároku iba od stupňa príbuzenstva považoval za nedostatočné. V uvedenom prípade má byť potrebné dôsledne skúmať závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých ku porušeniu práv došlo. Z uznesenia o začatí trestného stíhania, ktoré bolo vydané ORPZ K. dňa 26.11.2022 v konaní vedenom pod spis. zn.: ČVS: C. - XXX/X - P. - Q. - XXXX malo byť zrejmé, že osobné motorové vozidlo zn.: Opel Astra, EČV: F. XXXXX s označením taxi z doposiaľ nezistených príčin prešlo do protismeru jazdného pruhu L. - K.. Skutočná príčina dopravnej nehody nemá byť známa, čo má spochybňovať uplatňovaný nárok v celom rozsahu a to najmä v časti protiprávneho zásahu tretej osoby do práv žalobcov. Na strane pozostalých (žalobcov) má byť dôležité preukázať to, akú intenzitu mal ich vzťah s usmrteným, vek usmrteného a pozostalých, existenčná závislosť pozostalých na usmrtených. Má byť na mieste predpokladať, že rodinné vzťahy, ktoré sú mimoriadne blízke a kvalitné sú dôvodom pre zvýšenie náhrady. Naopak, rodinné vzťahy, ktoré majú slabšie ako obvyklé väzby sú dôvodom pre úvahy o nižšej náhrade. Pri rozhodovaní o výške prípadnej náhrady nemajetkovej ujmy má byť rozhodujúci i vek usmrteného, ktorá mala v čase dopravnej nehody 59 rokov. V súvislosti s osobou pozostalej ako i jej zdravotným stavom považoval za potrebné uviesť, že zo záverov znaleckého posudku č. XX/XXXX, vypracovaný D. R. O. a D. E. R. (znalci z odboru zdravotníctvo, odvetvie súdne lekárstvo) je zrejmé, že zosnulá trpela viacerými ochoreniami, ktoré mohli ovplyvniť dĺžku jej života ako napr.: výrazná obezita, antrakóza pľúc - tzv. zaprášenie pľúc, zväčšené a stukovatené srdce, stukovatenie pečene, skutkovatenie podžalúdkovej žľazy. Na strane vinníka má byť dôležité to, aká bola forma a miera jeho zavinenia ako aj aké sú jeho majetkové pomery (tie sa posudzujú preto, aby výška náhrady nebola spôsobilá privodiť ekonomickú likvidáciu vinníka). V závere vyjadrenia poukazoval na to, že vozidlo zn.: Opel Astra, EČV: F. XXX S. malo v čase škodovej udalosti uzavreté so žalovaným v rade 2/ povinné zmluvné poistenie tuzemského motorového vozidla č. T.. Navrhoval, aby súd po vykonanom dokazovaní žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Dňa 07. 07. 2023 bolo na súd doručené vyjadrenie žalobcov 1/ - 5/ k vyjadreniu žalovaného 1/ (na č. l. 114 - 115 spisu), v ktorom uviedli, že žalobcovia 1/ až 5/ v žalobe v súlade s ust. § 132 ods. 1 CSP mali pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti, pričom zároveň navrhli vykonanie vlastných výsluchov. Na tomto návrhu na vykonanie dokazovania zotrvali. Až po realizácii navrhovaných výsluchov žalobcov 1/ až 5/ bude možné zo strany súdu posúdiť závažnosť vzniknutej ujmy na strane žalobcov. Nečakaná smrť matky pri dopravnej nehode má byť nepochybne už sama o sebe traumatizujúca pre jej pozostalé deti, ktoré samé najlepšie majú vedieť vyjadriť, ako ich strata blízkej osoby emocionálne zasiahla. Žalobcovia 1/ až 5/ nezastávajú názor žalovaného 1/, že na preukazovanie relevantných skutočností pre úspešnosť žaloby je nevyhnutné predkladať iné dôkazy, napriek tomu k replike mali priložiť fotodokumentáciu aspoň čiastočne preukazujúcu intenzitu vzťahov zosnulej k jej deťom a vnúčatám a žiadajú, aby súd vykonal tento dôkaz oboznámením na pojednávaní. Žalobcovia nemajú uplatňovať nároky výlučne na základe stupňa príbuzenstva, ako to tvrdí žalovaný 1/. Stupeň príbuzenstva medzi H. B. a žalobcami 1/ až 5/ má byť rovnaký, uplatnený nárok medzi žalobcami má byť diferencovaný podľa intenzity ujmy vzniknutej smrťou ich matky (u žalobcov 1/, 2/ a 4/ má byť vyšší, ako u žalobcov 3/ a 5/). Už len z výšky uplatneného nároku má byť zrejmé, že žalobcovia neprežívajú smrť ich matky rovnako, ale táto strata ich zasiahla s rôznou intenzitou, pričom o konečnej výške náhrady musí rozhodnúť po vykonanom dokazovaní súd. P. H. B. (59 rokov) nemôže mať zásadný vplyv na výšku priznanej náhrady. H. B. bola v produktívnom veku, pracovala a rozvíjala intenzívne kontakty so svojimi deťmi (čo vyplýva už z

vyjadrení žalobcov v podanej žalobe). Ochorenia, na ktoré poukazuje žalovaný 1/ a ktoré boli zistené pri pitve H. B. nemali byť charakteru, ktorý by zásadne mohol ovplyvniť dĺžku a kvalitu jej života. Má byť nepochybné, že žiadna suma nedokáže vyvážiť zmarený ľudský život, zničené citové puto osôb a skutočnosť, že pozostalí budú neustále traumatizujúco vnímať tragickú a nečakanú stratu blízkej osoby. Účelom náhrady nemajetkovej ujmy má byť finančne ohodnotiť zmarené emocionálne puto vytvorené medzi zosnulou a pozostalou osobou – priamo zasiahnutým. V tejto súvislosti má byť legitímna otázka, v akej výške má byť priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za stratu blízkej osoby pri dopravnej nehode? Podľa názoru žalobcov by mala výsledná suma odškodnenia pri úmrtí blízkej osoby odzrkadľovať o.i. aj to, akú hodnotu prisudzuje spoločnosť znehodnoteniu citových vzťahov. Má byť nesporné, že rodina je základnou bunkou spoločnosti, pričom ak sa určuje „finančná náplasť" za znehodnotenie emocionálnych väzieb, musí pri posudzovaní výšky nárokov zohľadňovať hodnoty, akými sú život, zdravie, význam rodiny a fungujúcich vzťahov pre spoločnosť. Žalobcovia poukazovali na závery prijaté v rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 19.9.2018, sp. zn. 25Cdo/894/2018, Rc 85/2019, podľa ktorého: „[z]a základní částku náhrady, modifikovatelnou s užitím zákonných a judikaturou dovozených hledisek, lze považovat v případě nejbližších osob (manžel, rodiče, děti) dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného". V roku 2021 bola priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca hospodárstva SR vo výške 1.211 €, teda ak by súd eventuálne zovšeobecnil závery citovaného rozhodnutia na tento spor, základná suma náhrady pre každého zo žalobcov by predstavovala čiastku 24.220,-€. Poukazovali na rozsudky súdov v obdobných veciach, v ktorých uplatňovali náhradu nemajetkovej ujmy plnoleté deti rodiča usmrteného pri dopravnej nehode.

6. Dňa 10. 08. 2023 bolo na súd doručené vyjadrenie žalovaného 1/ (na č. l. 133 - 134 spisu), v ktorom uviedol, že po oboznámení sa s obsahom vyjadrenia žalobcov zastáva i naďalej názor, že žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno. Ani v podaní zo dňa 03.07.2023 nemajú byť opísané bližšie okolnosti ako tragická udalosť ovplyvnila život jednotlivých žalobcov. Údajné pretrhanie silných citových väzieb má byť opätovne iba tvrdené. Žalobcovia na preukázanie dôvodnosti podaného návrhu navrhli vykonať vlastné výsluchy v súlade s § 182 ods. 1 CSP, avšak navrhované vykonanie dôkazov považoval za nedostatočné najmä z toho dôvodu, že samotní žalobcovia majú eminentný záujem na výsledku sporu. Tvrdenia uvádzané žalobcami by mali byť podporené i inými nestrannými dôkazmi resp. výsluchmi. Žalobcovia v podaní zo dňa 03.07.2023 konštatujú, že príčina dopravnej nehody je známa a to najmä zo záverov znaleckého posudku Ing. Pavla Kohúta PhD. č. XX/XXXX zo dňa 31.03.2023 - t.j. nesprávna technika jazdy z hľadiska jeho smerového vedenia, avšak uvedené nemá korešpondovať so samotným priebehom nehody, kde vodič vozidla Opel D. F. nevykonával žiadne úkony smerujúce k zabráneniu dopravnej nehody ako napr. brzdenie, prípadne snaha o zmenu smerového vedenia vozidla. Uvedené skutočnosti konštatované znalcom nasvedčujú tomu, že vodiča mohla zasiahnuť náhla a neočakávaná zmena zdravotného stavu, ktorú nedokázal ovplyvniť a práve táto bola príčinou dopravnej nehody. Žalobcovia majú konštatovať, že ochorenia, ktorými trpela poškodená nemôžu mať vplyv na priznanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. V súvislosti s uvedeným poukazoval najmä na ochorenia poškodenej ako napr.: zväčšené a stukovatené srdce, stukovatenie pečene, stukovatenie podžalúdkovej žľazy. Uvedené ochorenia majú výrazne ovplyvňovať najmä dĺžku života. So stukovatením pečene má byť spojené najmä riziko ateroskleródy a jej komplikáciách. Sú to hlavne cievna mozgová príhoda, infarkt srdcového svalu, zlyhanie obličiek, periférne cievne problémy, ktoré môžu byť príčinou predčasného úmrtia. Vzhľadom na údajnú výraznú obezitu, zväčšené, stukovatené srdce ako aj stukovatenú podžalúdkovú žľazu, malo byť v prípade poškodenej zvýšené riziko predčasného úmrtia poškodenej. V ostatnej časti zotrval na svojom vyjadrení zo dňa 26.06.2023.

7. Dňa 16. 08. 2023 bolo na súd doručené vyjadrenie žalovaného 2/ (na č. l. 143 – 144 spisu), v ktorom uviedol, že žalovaný 2/ uplatnený nárok neuznáva v celom rozsahu a považuje ho za nepreukázaný a nedôvodný. Žalovaný 2/ sa v celej miere pridržiava argumentácie žalovaného 1/ uvedenej v jeho vyjadreniach zo dňa 26.06.2023 a 10.08.2023. V žalobe má chýbať taký popis rozhodujúcich skutočností, a to najmä intenzity citových väzieb medzi žalobcami a nebohou, aby bolo možné popri morálnej satisfakcii poskytnúť aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako ďalšej formy odškodnenia. Zo žaloby má byť zrejmé nerešpektovanie individuálnosti uplatneného nároku, kedy si žalobcovia majú uplatňovať paušálne sumy podľa stupňa príbuzenstva. V sporovom konaní má stíhať žalobcov zodpovednosť za voľbu žaloby, za jej obsah a za formuláciu žalobného petitu. Podanou žalobou žalobcovia nemali vymedziť rozhodujúce skutočnosti v takom rozsahu a kvalite, ktorá umožňuje jednoznačnú individualizáciu skutkovej stránky predmetnej právnej veci. Z hľadiska

skutkových okolností týkajúcich sa preukázania citových väzieb medzi žalobcami a nebohou, z ktorých žalobcovia v predmetnom konaní vyvodzujú svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa jeho názoru nestačí iba predpoklad existencie tejto citovej väzby a stupeň príbuzenstva. S ohľadom na uvedené považoval jednotlivé uplatňované sumy náhrady nemajetkovej ujmy za rozporné so zaužívanou súdnou praxou. Žalobcami predložená dokumentácia nemá byť v prevažnej časti datovaná, a tie fotografie pri ktorých je uvedený dátum sú datované do rokov 2004, 2005, 2006 (jedna fotografia je z roku 2013). Žalobcovia majú preukazovať intenzitu citových väzieb s nebohou fotografiami z obdobia takmer 10 až 18 rokov pred nehodou. Vzhľadom na uvedené má byť evidentné, že predložený dôkaz „fotodokumentácia“ nemôže slúžiť ako relevantný na preukázanie intenzity citových väzieb v čase krátko pred nehodou, resp. v čase kedy došlo k pretrhnutiu citových väzieb. Náhrada nemajetkovej ujmy nie je inštitút určený na vyváženie ľudského života ale má predstavovať sanáciu zásahu do citových väzieb príbuzných nebohého. Z uvedeného dôvodu má byť zrejmé, že intenzita prežívania straty blízkej osoby je vysoko individuálna, no aj napriek tomu sa dá vo všeobecnosti povedať, že jestvuje rozdiel, ako jednotlivec prežíva stratu maloletého dieťaťa, ako maloleté dieťa prežíva stratu rodiča v produktívnom veku na ktorom je existenčne závislé, a ako prežívajú blízki stratu príbuzného v už pokročilom veku. V zmysle uvedeného poukazoval na rozhodovaciu prax súdov v obdobných právnych veciach.

8. Súd vec prejednal na pojednávaní dňa 24. 10. 2023, a to za účasti žalobcov 1/ - 4/ a právnych zástupcov strán sporu, pričom na pojednávaní boli vykonané výsluchy žalobcov 1/ - 2/ (zápisnica o pojednávaní je žurnalizovaná na č. l. 178 – 193 spisu), pojednávanie bolo odročené za účelom vykonania vypočutia žalobcov 3/ - 5/. Dňa 05. 12. 2023 sa konalo v predmetnej veci ďalšie pojednávanie, a to za účasti žalobcov 3/, 5/, a právnych zástupcov strán sporu, pričom na pojednávaní boli vypočutí žalobcovia 3/, 5/ (zápisnica o pojednávaní na č. l. 200 – 207 spisu).

9. Súd vo veci rozhodol na pojednávaní konanom dňa 25. 01. 2024, a to za účasti právnych zástupcov strán sporu, pričom na začiatku pojednávania bol prítomný aj žalobca 5/, ktorého výsluch súd na pojednávaní dokončil.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise, ktoré boli stranám sporu navzájom doručované a zistil nasledujúci skutkový stav:

10. Dňa XX. XX. XXXX pri dopravnej nehode v čase o 5,19 hod na ceste X/XX, F. XXX,X v katastri obce I., okres F. zomrela matka žalobcov 1/ - 5/, p. H. B., nar. v r. XXXX, keď vodič taxislužby a zamestnanec žalovaného 1/, D. F. v tiahlej pravotočivej zákrute v smere K. – L. viedol osobné motorové vozidlo zn. Opel Astra ev. č. F. s riadnym označením TAXI, kde v uvedenom kilometri prešiel s vozidlom do protismerného jazdného pruhu L. – K., kde sa čelne zrazil s jazdnou súpravou tvorenou nákladným motorovým vozidlom zn. Volvo FH 460 s návesom, ktorú viedla O. N. F., čím porušil ustanovenie § 9 ods. 1 zákona o cestnej premávke. Osobné motorové vozidlo zn. Opel Astra bolo po čelnej zrážke pretočené a odhodené späť do jazdného pruhu K. – L., kde ostalo v konečnej polohe, došlo k rozsiahlemu poraneniu vodiča taxislužby a spolujazdkyne sediacej na zadnom sedadle vozidla taxislužby H. B., ktoré zranenia boli u oboch nezlučiteľné so životom (podľa uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v K. z 26. 11. 2022, sp. zn. C./X-XXX-XX-XXXX na č. l. 20 spisu).

11. Prevádzkovateľom motorového vozidla OPEL Astra ev. č. F. je žalovaný 1/.

12. Poisťovňou prevádzkovateľa z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je žalovaný 2/.

13. Z uznesenia ORPZ v K. sp. zn. C./X-XXX-XX-XXXX zo dňa 07. 08. 2023 mal súd zistené, že trestné stíhanie vo veci prečinu usmrtenia vedeného voči D. F. bolo zastavené, nakoľko trestné stíhanie nie je prípustné voči tomu, kto zomrel.

Súd predmetnú vec posúdil podľa nasledujúcich ustanovení právnych predpisov:

14. Podľa ustanovenia § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej označený len ako „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

15. Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

16. Podľa ustanovenia § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

17. Podľa ustanovenia § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

18. Podľa ustanovenia § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

19. Podľa ustanovenia § 427 ods. 1, ods. 2 OZ, (1) Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. (2) Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

20. Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej označený ako „ZoPZP“), poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku.

21. Podľa ustanovenia 15 § ods. 1 ZoPZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

22. Podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej označený ako „zákon č. 8/2009 Z. z.“), vodič je povinný na vozovke alebo v jazdnom pruhu jazdiť vpravo pri pravom okraji vozovky alebo jazdného pruhu; to neplatí pri obchádzaní, predchádzaní, otáčaní alebo odbočovaní.

23. Podľa ustanovenia § 137 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z., porušenie povinností ustanovených týmto zákonom sa považuje za porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

24. Podľa ustanovenia § 137 ods. 2 písm. l) zákona č. 8/2009 Z. z., porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom je jazda v protismernej časti cesty, ak si to nevyžaduje situácia v cestnej premávke,.

25. Súd v prvom rade považoval za potrebné sa vysporiadať s pasívnou vecnou legitimáciou žalovaných 1/, 2/ v tomto spore. Žalovaný 1/ bol prevádzkovateľom motorového vozidla, ktoré počas svojej jazdy dňa XX. XX. XXXX prešlo do protismerného jazdného pruhu a čelne sa zrazilo s jazdnou súpravou tvorenou nákladným motorovým vozidlom zn. Volvo FH 460, v dôsledku ktorej skutočnosti zomrel vodič tohto motorového vozidla, zamestnanec žalovaného 1/, ako aj H. B.. Vodič motorového vozidla zn. Opel Astra ev. č. F., D. F. dňa XX. XX. XXXX pri vedení motorového vozidla porušil svoje povinnosti, ktoré mu ako vodičovi ukladal zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, zapríčinil dopravnú nehodu, pri ktorej sám zomrel, zároveň zomrela aj matka žalobcov 1/ - 5/, p. H. B.. Žalovaný 1/ zodpovedá za škodu ako prevádzateľ motorového vozidla zn. Opel Astra, keďže podľa ustanovenia § 427 OZ má objektívnu zodpovednosť za škodu spôsobenú osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla, ktorým prevádzkoval taxislužbu. Usmrtením matky žalobcov 1/ - 5/ v dôsledku prevádzky motorového vozidla zn. Opel Astra došlo k zásahu do ich osobnostných práv spočívajúcich v zásahu do práva na osobný a súkromný život.

V nadväznosti na ustanovenie § 427 OZ je potom daná zodpovednosť žalovaného 1/ za nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcom 1/ - 5/.

26. V otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2/ v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla existuje v súčasnej dobe už ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít, pričom súd poukazuje na:
závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31. 07. 2017 (uvedené rozhodnutie bolo publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 61/2018), ktorý konštatoval, že pod pojmom škoda (použitým v zákone č. 381/2001 Z. z.) treba pre účely tohto zákona pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou a pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie (a dokonca musí) odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod. Pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, keď uvedený zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené t. č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16. 09. 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (viď napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 06. 05. 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).
Najvyšší súd uvedeným rozhodnutím nadviazal pri posúdení právnej otázky pasívnej legitimácie žalovanej na rozsudok Súdneho dvora Európskej Únie C-22/12 vo veci Haasová z 24. 10. 2013, v ktorom Súdny dvor vyslovil záver, že príslušné ustanovenia smerníc (Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972, Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990) o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za ujmu (hmotnú i nehmotnú) upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Najvyšší súd v tomto rozsudku teda vychádza z eurokonformného výkladu pojmu škoda na zdraví, upraveného v ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., ktorý je súladný s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, prezentovaným v jeho uznesení sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo dňa 17. 08. 2016, kde ústavný súd uviedol, že „hoci Súdny dvor Európskej únie viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel upravuje zákon č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého má aj sťažovateľka (poisťovňa) ako poistiteľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky.“
V náleze Ústavného súdu SR z 05. 12. 2018, sp. zn. II. ÚS 695/2017 Ústavný súd uviedol, že „keďže Občiansky zákonník nie je konzistentný pri používaní pojmov škoda a ujma, nemožno z tejto skutočnosti robiť ďalekosiahle závery v tom smere, že škodou je v zmysle občianskoprávnej úpravy len hmotná (materiálna) ujma. Z uvedeného potom vyplýva, že Občiansky zákonník významovo s pojmom škoda nespája iba materiálnu škodu, čo v okolnostiach danej veci znamená, že z právnej úpravy obsiahnutej

v zákone č. 381/2001 Z. z. nevyplýva nič, čo by bránilo takej interpretácii pojmu „škoda“, ktorý by v rámci svojho obsahu zahŕňal škodu majetkovú, ako aj škodu nemajetkovú.“
Na označené rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, Ústavného súdu SR ako aj Najvyššieho súdu SR nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, a to sp. zn. 2 Cdo 33/2017, 2 Cdo 41/2018, 6 Cdo 143/2017, 6 Cdo 206/2017, 6 Cdo 80/2018, 8 Cdo 6/2018, 8 Cdo 177/2018 či 7 Cdo 154/2018.

27. V nadväznosti na uvedené dospel súd k záveru, že aj nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv pozostalých je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., a že v spore o náhradu takejto ujmy je daná pasívna legitimácia poisťovne (teda žalovaného 2/), ktorá zabezpečuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel.
Vzhľadom na skutočnosť, že každý zo žalovaných je povinný v zmysle tohto rozsudku plniť uloženú povinnosť na základe iného právneho titulu, súd uložil vo výrokoch I. – V. tohto rozsudku povinnosť žalovaným 1/, 2/ plniť žalobcom 1/ - 5/ tak, že v rozsahu, v ktorom bude plniť jeden z nich, zanikne povinnosť druhého žalovaného, pričom takýto spôsob uloženia povinnosti na plnenie je v obdobných prípadoch v súdnej praxi vnútroštátnych súdov na území Slovenskej republiky ustálený.

28. Súd v ďalšom konštatuje, že boli splnené predpoklady vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v konaní, ktorými sú existencia ujmy (spočívajúcej v pretrhnutí väzieb medzi najbližšími osobami), neoprávnený zásah (spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobcov) a príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym zásahom. V dôsledku uvedenej dopravnej nehody spôsobenej motorovým vozidlom, ktorého prevádzateľom bol žalovaný 1/ a ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/, došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov 1/ - 5/ tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. V predmetnom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je aj ochrana rodinného života. Podľa názoru súdu je primeraným zadosťučinením v tejto veci náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak totiž medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ktorej súčasťou je aj emocionálna sféra.
Súd pri rozhodovaní o výškach náhrad nemajetkovej ujmy pri jednotlivých žalobcoch zohľadnil judikatúru vnútroštátnych súdov v obdobných prípadoch, ako bol súdený prípad, pričom vychádzal najmä z aktuálnejších rozhodnutí súdov, a to z dôvodu, aby stanovenie výšky jednotlivých náhrad zodpovedalo aktuálnej rozhodovacej praxi ostatných vnútroštátnych súdov a aby rozhodnutie o určení náhrad pre žalobcov 1/ - 5/ bolo prienikom rozhodovacej činnosti súdov, nakoľko v súlade s princípom právnej istoty je žiadané, aby súdy v obdobných prípadoch priznávali porovnateľné sumy.
Súd v tomto smere príkladmo poukazuje na rozsudok Okresného súdu v Prešove zo dňa 28. 03. 2017, sp. zn. 16C/18/2016, potvrdený Krajským súdom v Prešove v konaní sp. zn. 17Co/149/2017, na základe ktorého súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla v dôsledku spoločnej smrti otca a plnoletého syna, ktorí zomreli v dôsledku zrážky autobusu s oproti idúcim nákladným vozidlom, ktoré prešlo do protismeru manželke a zároveň matke sumu 25 000 eur, plnoletým synom a zároveň bratom sumu po 15 000 eur.
Ďalej súd zohľadnil aj rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 22. 04. 2016, sp. zn. 16C/627/2015, potvrdené Krajským súdom v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/627/2015, na základe ktorého bola v dôsledku smrti pri náraze autobusu do mikrobusu pozostalej manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 12 500 eur, a plnoletým synom vo výške 9 000 eur (synovi, ktorý v čase smrti otca s ním žil v spoločnej domácnosti), 5 000 eur a 4 000 eur;
rozsudok Okresného súdu Svidník v právnej veci sp. zn. 7C/3/2018, na základe ktorého bola pozostalému manželovi vo veku 66 rokov v dôsledku smrti manželky zrazenej na priechode pre chodcov priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 eur, a trom plnoletým deťom po 10 000 eur;
rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 11. 05. 2017, sp. zn. 9 Co 267/2016, na základe ktorého bola plnoletej dcére zomretej obete dopravnej nehody priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur a vnukovi náhrada vo výške 3 000 eur;

rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 03. 2023, sp. zn. 11Co/22/2023, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 6C/95/2019-282 zo dňa 10. 09. 2021, na základe ktorého bola manželke po obeti dopravnej nehody priznaná ako náhrada nemajetkovej ujmy suma 20 000 eur a plnoletým deťom po 10 000 eur, 15 000 eur a 12 000 eur.

29. Súd si je vedomý, že peňažné prostriedky v akejkoľvek výške nie sú spôsobilé zhojiť nezvratný následok, ktorý nastal v dôsledku smrti blízkeho príbuzného žalobcov 1/ - 5/. Súd zohľadnil pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy skutočnosť, že zomretá H. B. bol pre žalobcov 1/ - 5/ osobou, ktorá spájala ich rodinu, bola pre všetkých oporou, a to tak v emocionálnej oblasti, ako aj v oblasti materiálnej, čo mal súd preukázané na základe vykonaného dokazovania, a to najmä z výsluchov žalobcov 1/ - 5/ na pojednávaní konanom v predmetnej veci dňa 24. 10. 2023, ako aj dňa 05. 12. 2023. Strata člena rodina, ktorej členovia mali medzi sebou harmonické vzťahy, boli súdržní predstavuje nenávratnú deštrukciu medziľudských väzieb vytvárajúcich základ rodinného života.

30. Výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy súd posudzoval s prihliadnutím na jednotlivé okolnosti predmetnej veci. Súd uvádza, že žalobcovia 1/ - 5/ ako synovia a dcéra obete nehody boli so zomretou v druhom najbližšom vzťahu, a to vo vzťahu medzi deťmi a rodičom.
Súd na základe výpovede žalobkyne 1/ na pojednávaní mal preukázané, že žalobkyňa 1/ pracovala s matkou, zomretou H. B. v jednej predajni, v čase tragickej udalosti mala 23 rokov. Bývala síce už sama, ale s matkou sa denno-denne stretávala, keďže robili v jednej predajni, častokrát u žalobkyne 1/ matka prespávala. Žalobkyňa 1/ v čase tragickej udalosti nemala vlastnú rodinu, matka pre ňu predstavovala jej najbližšieho človeka. Žalobkyňa 1/ bude matku postrádať aj v čase zakladania si svojej vlastnej rodiny. Žalobkyňu 1/ smrť matky zasiahla v relatívne nízkom veku, v čase, kedy pre ňu matka predstavovala oporu, bola jej spolupracovníčkou a kamarátkou, žalobkyňa 1/ v čase smrti matky nemala založenú vlastnú rodinu. Vzhľadom na tieto skutočnosti prežívanie tejto straty zo strany žalobkyne 1/ bolo o to smutnejšie a bolestivejšie. Súd preto žalobkyni 1/ oproti ostatným žalobcom 2/, 3/, 5/ priznal o niečo vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy.

31. Žalobca 2/ sa krátko pred smrťou svojej matky sám stal otcom, tešil sa, že jeho mama uvidí vyrastať jeho dcéru. Býval blízko od domu svojej mamy, do práce ju častokrát vozieval on. S mamou mali spoločné koníčky, pestovanie zeleniny, v súvislosti s tým mali aj plány do budúcnosti ohľadne pestovania. Žalobca 2/ sa so smrťou matky vyrovnával ťažko, skoro začal piť, jedinou útechou mu bola jeho dcéra. Smrť mamy je pre neho citlivá téma, musí sa držať, aby pre tej téme nezačal plakať, vytáčajú ho maličkosti, musí vynakladať veľa energie, aby predtým bežné situácie ustál. Vzhľadom na intenzitu zásahy do emocionálnej sféry žalobcu 2/ mu súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume 13 000 eur.

32. Žalobca 3/ v rámci svojej výpovede uvádzal, že s matkou mal blízky vzťah, nebola to len jeho mama, ale aj jeho kamarátka. Po jej smrti sa nevie sústrediť. Pomáhala aj jeho manželke s receptami, poradila im, s mamou sa vedel o všetkom porozprávať. Jeho deti za svojou babkou strádajú. Svojej mame sa snažil za jej života pomáhať, na oplátku žalobcu strihávala jeho mama, a následne strihávala aj jeho syna. Pomery po smrti matky sú smutné, aj návštevy jeho starej matky sú bolestivé. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca 3/ v čase smrti mal založenú svoju vlastnú rodinu, má tri deti, čo aspoň sčasti zmiernilo jeho prežívanie smrti jeho matky, súd mu priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10 000 eur, teda o niečo menej ako žalobcom 1/, 2/, 4/.

33. Podľa názoru súdu bol v dôsledku smrti matky spomedzi súrodencov najviac dotknutý žalobca 4/, keďže narozdiel od žalobcov 2/, 3/, 5/, ktorí v čase smrti matky mali svoje vlastné rodiny, nemal manželku ani partnerku, žalobca 4/ znáša stratu matky ťažko, začal piť, zároveň žije v dome s otcom, ktorý sa nevie vyrovnať so smrťou svojej manželky a pije. Žalobca 5/ uviedol, že má obavu, aby si žalobca 4/ niečo neurobil (podľa zápisnice o pojednávaní na č. l. 206 spisu). Žalobca 4/ mal s mamou podľa vyjadrenia ostatných žalobcov intenzívny vzťah, matka ho mala každý deň čakať s večerou, kým neprišiel z práce. Po smrti matky prestal chodiť do roboty, prestal si plniť niektoré svoje povinnosti, v noci má ostatným súrodencom písať sms správy, v ktorých sa ich pýta, či je to pravda, čo sa stalo. Podľa predloženého lekárskeho poukazu na č. l. 199 spisu od 03/2023 žalobca 4/ užíva antidepresíva a anxiqlytiká. Podľa vyjadrenia žalobkyne 1/ sa žalobca 4/ po smrti matky začal izolovať, dlho nechodil do práce, v súčasnosti to nemá byť o moc lepšie. Žalobca 2/ uviedol, že žalobca 4/ je z tej udalosti hotový, otec mu nemá pomáhať, žalobca 4/ musí celý rodičovský dom ťahať sám, po udalosti sa sputil tak, že pije až nad mieru (podľa zápisnice o pojednávaní na č. l. 192 spisu). Smrť matky mala na žalobcu 4/ najzávažnejší

dopad, kedy ovplyvnila celkovú kvalitu jeho života, ktorý po jej smrti nemožno hodnotiť ako stabilizovaný. Tieto okolnosti viedli súd k tomu, že spomedzi všetkých súrodencov bola žalobcovi 4/ priznaná najvyššia náhrada nemajetkovej ujmy v sume 16 000 eur.

34. Žalobca 5/ uviedol, že doma často nebýval, ale s mamou bol v neustálom kontakte, telefonicky alebo na messengeri. Po smrti matky má stavy zúfania, ktoré nechce aby videla jeho manželka, odreagovanie nachádza v práci. Rád by sa podelil s mamou o radosti, ktoré prežívajú jeho deti, ale nie je to už možné. Jeho mladší syn svoju babku nikdy neuvidí, babka chýba aj jeho starším deťom. Do práce chodiť neprestal, keďže potreboval príjem aj nejakú aktivitu, aby sa kvôli tej udalosti nezožieral. Vzhľadom na tieto okolnosti súd žalobcovi 5/ priznal ako náhradu nemajetkovej ujmy sumu vo výške 10 000 eur.

35. Súd sa nestotožnil s námietkami žalovaných 1/, 2/, že v spore nebola preukázaná intenzita narušenia citových väzieb žalobcov 1/ - 5/ v dôsledku úmrtia ich matky. To, že žalobcovia nevymedzili presný chorobopis H. B. a neuviedli presný dátum jej menín predsa neznamená, že medzi ňou a žalobcami neboli harmonické vzťahy. O harmonických a dobrých vzťahoch medzi H. B. a žalobcami vypovedali aj samotné emotívne výpovede žalobcov, pričom žalovaní 1/, 2/ účinne nepopreli nimi vymedzené skutkové tvrdenia ohľadne ich citových väzieb so svojou matkou.

36. Súd v ďalšom zobral do úvahy skutočnosť, že v znaleckom posudku č. XX/XXXX D. R. O., D. E. R. zo dňa 06. 03. 2023, na č. l. 31 spisu bolo uvedené, že bezprostrednou príčinou smrti H. B. bola polytrauma, t.j. mnohopočetné drvivé poranenia tela s poranením životne dôležitých orgánov a zlomeninami kostí skeletu, na č. l. 32 spisu z tohto istého znaleckého posudku vyplýva, že z charakteru, lokalizácie a rozsahu zranení zistených vonkajšou obhliadkou a pitvou tela H. B. môžeme povedať, že všetky zistené zranenia je možné dobre vysvetliť ako následok tejto dopravnej nehody, a to kontaktom jej tela s deformovanými časťami interiéru a karosérie osobného motorového vozidla zn. Opel Astra, ev. č. F., pri prudkej decelerácii tohto vozidla následkom čelnej zrážky s oproti idúcou jazdnou súpravou tvorenou nákladným motorovým vozidlom zn. Volvo FH 460, ev. č. M. a návesom zn. Schmitz Cargobull, ev. č. M.. V znaleckom posudku na č. l. 32 rub spisu je zároveň uvedené, že z nálezov typických poranení na trupe H. B. môžeme povedať, že v čase dopravnej nehody bola pripútaná bezpečnostným pásom.
Z uvedených záverov vyplýva, že zomretá H. B. zomrela v dôsledku zranení utrpených pri predmetnej dopravnej nehode, pričom zomretá H. B. nemala podiel na zavinení dopravnej nehody. Na základe uvedeného nemožno v žiadnom prípade uvažovať o tom, že príčinou smrti zomretej H. B. by bol jej predchádzajúci zdravotný stav. Navyše, všetci žalobcovia opisovali zomretú matku ako životaschopnú a vitálnu ženu aktívne zaradenú do pracovného života.

37. Súd nepokladal za smerodajné pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzať zo stropu náhrady určenej v zákone o odškodňovaní obetí násilných trestných činov, a to z dôvodu, že sa v predmetnom prípade jedná o inú situáciu, a to a nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a to povinne zmluvne poisteného, a zároveň to súdu neumožňovala ani súčasná rozsiahla rozhodovacia prax vnútroštátnych súdov, ktorá v obdobných prípadoch ako je súdený prípad nezohľadňuje pri priznávaní nemajetkovej ujmy strop určený v označenom zákone.

38. Súd na základe vyššie uvedených jednotlivých okolností predmetného prípadu rozhodol tak, že žalobcom 1/ - 5/ priznal náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku a vo zvyšnej časti uplatňovaných nárokov bola žaloba výrokom VI. tohto rozsudku zamietnutá.

39. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

40. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

41. Podľa ustanovenia § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

42. Keďže žalobcovia 1/ - 5/ mali v danej veci plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z ich procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu, je možné považovať ich za plne procesne úspešných podľa § 255 ods. 1 CSP, nakoľko žalobcu nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu, ktorý má byť rozhodnutý aj na základe úvahy súdu. Pre priznanie práva na náhradu trov konania vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch bolo základnou okolnosťou v predmetnej veci konštatovanie existencie zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov 1/ - 5/. V tomto prípade nepôjde o procesne neúspešných žalobcov, ak im bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku. Preto súd žalobcom 1/ - 5/ výrokom VII. tohto rozsudku priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, avšak z prisúdenej sumy (žalobkyni 1/ zo sumy 15 000 eur, žalobcovi 2/ zo sumy 13 000 eur, žalobcovi 3/ zo sumy 10 000 eur, žalobcovi 4/ zo sumy 16 000 eur, žalobcovi 5/ zo sumy 10 000 eur). Na zdôvodnenie správnosti týchto záverov súd poukazuje na nález č. III. Ústavného súdu SR 475/2018 zo 04. 02. 2021, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že z príslušnej časti dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku vyplýva, že súd môže priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške.

**Poučenie:**

2 49C/35/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.
Podľa ust. § 125 ods. 1 CSP, odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.
Podľa ust. § 125 ods. 2 CSP, odvolanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.
Podľa ust. § 125 ods. 3 CSP, odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.
Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovej značky konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Podľa ust. § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Podľa ust. § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa ust. § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).